

Hà Nội, ngày 30 tháng 05 năm 2023

Kính gửi Bộ Lao động Thương binh và Xã hội
Trung ương Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam
V/v: Góp ý dự thảo Luật Bảo hiểm xã hội

Nhóm Công tác về Dinh dưỡng Việt Nam hoạt động dưới sự hỗ trợ của Trung tâm Dữ liệu các tổ chức phi chính phủ nước ngoài, Liên hiệp các tổ chức hữu nghị Việt Nam (VUFO – NGO Resource Centre) bao gồm 13 tổ chức đang hoạt động hơn 20 năm qua tại 40 tỉnh thành ở Việt Nam nhằm hỗ trợ chính quyền các cấp cải thiện công tác chăm sóc dinh dưỡng, sức khỏe bà mẹ, trẻ em và cộng đồng, đặc biệt làm việc trực tiếp liên tục với nhóm dân tộc thiểu số, bao gồm: Tổ chức Cứu trợ trẻ em, HealthBridge, Plan International, Tổ chức Tầm nhìn Việt Nam, ChildFund, FHI 360 (Chương trình Alive & Thrive), Trung tâm Nâng cao Sức khỏe cộng đồng (CHP), Trung tâm Nghiên cứu và Hỗ trợ sức khỏe cộng đồng (CCHS), Trung tâm Thúc đẩy giáo dục và Nâng cao năng lực Phụ nữ (CEPEW), LIGHT, Tổ chức Cứu trợ/ Phát triển Quốc tế (FIDR), Ủy ban Y tế Hà Lan – Việt Nam (MCNV) và Slow Food Việt Nam.

Được biết dự thảo Luật Bảo hiểm xã hội (BHXH) đang được đăng tải trên các phương tiện truyền thông lấy ý kiến công chúng

<https://xaydungchinh sach.chinhphu.vn/toan-van-du-thao-luat-bao-hiem-xa-hoi-sua-doi-119230317095523224.htm>, chúng tôi xin được góp ý nội dung về việc mở rộng chế độ thai sản như sau:

Việt Nam là một trong số các quốc gia trong khu vực Đông Nam Á có chính sách thai sản tốt với nhiều ưu điểm về thời gian nghỉ và tỷ lệ hưởng. Tuy nhiên, chính sách này cũng còn một số bất cập. Theo Luật BHXH hiện hành, chỉ có người lao động tham gia BHXH bắt buộc được hưởng chế độ thai sản. Theo ước tính của chúng tôi, có khoảng 48% trẻ sinh mà mẹ không được hưởng bất kỳ chế độ thai sản nào (tương đương khoảng 802.662 trẻ mỗi năm)¹. Việt Nam đáp ứng các tiêu chuẩn của Tổ chức

¹ Trong số 1.535.668 trẻ đẻ sống năm 2019 chỉ có 733.006 trẻ có mẹ được hưởng chế độ thai sản. Số liệu từ Tổng cục Thống kê và BHXH năm 2019.

Lao động Quốc tế (ILO)² về mức độ và thời gian hưởng chế độ thai sản cho người lao động tham gia BHXH nhưng lại chưa đạt tiêu chuẩn về diện bao phủ.

Chúng tôi hoan nghênh dự thảo Luật BHXH ngày 1/3/2023 đã có điểm mới bổ sung chế độ thai sản cho người lao động tham gia bảo hiểm xã hội tự nguyện trong Mục 1 Chương VI từ điều 99 đến 103, với mức hưởng trợ cấp thai sản một lần 2 triệu đồng cho một trẻ, được bảo đảm từ ngân sách nhà nước. Với chính sách này, theo ước tính, mỗi năm có khoảng 32.690 đối tượng hưởng lợi và mỗi năm ngân sách nhà nước cần chi 65 tỷ đồng.

Như vậy, mỗi năm vẫn còn tới 769.972 trẻ sinh ra mà bố mẹ không có được trợ cấp đảm bảo về thu nhập không rơi vào nghèo đói.

Chúng tôi khuyến nghị rằng:

1. Tăng mức trợ cấp thai sản một lần lên mức tối thiểu 3,6 triệu đồng cho một trẻ, tương đương mức đang được đề xuất áp dụng với đối tượng tham gia BHXH bắt buộc trong Điều 63 của dự thảo Luật. Theo phương án này, mỗi năm ngân sách nhà nước cần chi 113 tỷ đồng, và dự kiến lên tới mức 565 tỷ đồng khi đối tượng tham gia BHXH tự nguyện ngày càng tăng lên đạt mục tiêu 5% lực lượng lao động trong độ tuổi lao động đến năm 2030 như Nghị quyết 28/NQ-TW đề ra.
2. Lý tưởng hơn, chúng tôi khuyến nghị mức trợ cấp thai sản một lần tăng lên mức 7 triệu đồng cho một trẻ, tương đương 3,5 tháng nghỉ thai sản được hưởng mức chuẩn nghèo thành thị. Mức trợ cấp này cũng tương đương với chính sách đang được áp dụng tại Trung Quốc³. Theo phương án này, mỗi năm kinh phí nhà nước cần chi 214 tỷ đồng, và dự kiến lên tới mức 1.073 tỷ đồng vào năm 2030.
3. Lý tưởng nhất, chúng tôi khuyến nghị mở rộng đối tượng hưởng trợ cấp thai sản này cho mọi phụ nữ sinh con bất kể có tham gia BHXH hay không. Điều đó sẽ đảm bảo toàn bộ trẻ em sinh ra tại Việt Nam sẽ có một khởi đầu tốt không bị rơi vào nghèo đói và hưởng dinh dưỡng tối ưu trong những tháng đầu đời. Mỗi năm nhà nước sẽ cần chi từ 3.594 tỷ đồng với phương án thấp nhất (hưởng theo mức chuẩn nghèo khu vực nông thôn, trong vòng 3,5 tháng) tới 13.352 tỷ đồng với phương án cao nhất (hưởng theo mức lương tối thiểu

² Công ước số 102 của ILO (1952) về các tiêu chuẩn tối thiểu, trong đó quy định trợ cấp tiền mặt định kỳ trong 12 tuần với mức trợ cấp bằng 45% mức tiền lương tham chiếu.

³ Theo chính sách bảo hiểm thai sản của Trung Quốc, phụ nữ ở vùng nông thôn khó khăn khi sinh con được trợ cấp một lần 1,000 tệ (3,6 triệu đồng) cho một trẻ. Phụ nữ ở vùng thành thị được trợ cấp 500 đến 2,000 tệ (1,3 đến 7,2 triệu đồng) cho một trẻ.

<http://www.nhc.gov.cn/mohwsbwstjxxzx/s7967/201809/3845f0d9607d4b36a1d8c42e745dd169.shtml>

vùng 4, trong vòng 6 tháng). Mức chi này tương ứng 0,04% GDP vào năm 2020, giảm xuống 0,02% GDP vào năm 2030. Chi phí cho chính sách vẫn thấp hơn tổn thất về sức khỏe bà mẹ, trẻ em khi lao động nữ không được nghỉ thai sản và duy trì bú mẹ được ước tính là 2 tỷ đô la (0,54% GDP) mỗi năm.

Chi tiết khuyến nghị trong phụ lục đính kèm. Mọi thông tin xin liên hệ chị Vũ Hoàng Dương - Quản lý chương trình Việt Nam, FHI 360 Alive & Thrive qua số 0914568011, email: vduong@fhi360.org và chị Phan Thị Thu Hà – Điều phối viên Trung Tâm Dữ liệu các Tổ chức phi chính phủ nước ngoài qua số 0912174879, email: haphan@ngocentre.org.vn

Kính thư,

Thay mặt Nhóm Công tác về Dinh dưỡng Việt Nam (SUN CSA Việt Nam)

Chủ tịch

Roger Mathisen

Giám đốc khu vực Đông Á Thái Bình Dương, Alive & Thrive

Đồng chủ tịch

Doseba Sinay

Giám đốc quốc gia tại Việt Nam, World Vision International